

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

**De Nieuwe En Naauwkeurige Neederlandse Hovenier,  
Onderwyzende hoe hier te Lande, onder dit Climaat een  
Thuin, met zyn Parken, Paaden, Glintingen en Heiningen  
wel zal aangeleid, en hoe de Boomen aan ...**

**Te Leyden, 1735**

Vyfde Kapittel. Van het goed gebruik der Muuren, (dir zy ook gezegd van  
de Schuttingen) in elken Thuin

[urn:nbn:de:bsz:31-139361](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-139361)

niet al te lang kan duuren; maar gestoofd, gebraden of om Taarten van te maaken, heeftze geen weerga, is in een oogenblik gaar, behoeft byna geen zuiker nog kaneel, zo delikaat en geurig is hy van zig zelfs.

De Aurea Libertas, is een Winter-Appel, en helt zeer na een Gout-Pipping, maar zy is wat grooter en eenigzints wat zagter van vleesch.

De andere zyn onzes oordeels genoeg aan de Liefhebbers bekend, en behoeven daarom geen naader beschryving.

## V Y F D E K A P I T T E L.

*Van het goed gebruik der MUUREN (dit zy ook gezeid van de SCHUTTINGEN) in elken Thuin.*

Hier dient onzes bedunkens gezeid te werden, dat de Zon nooit eene Muur begint te beschynen, ofze beschynd 'er frax twee te gelyk, of effen daar na, en dat zyn de geene die tot malkander toelopen om den hoek te maaken van twee die bescheenen werden; dus bestraaldze gemeenelyk in haar opgaan eenslaags de Ooster-Muur, en fraks daar aan een gedeelte van de Zuid-Oosten, en zo na die van 't Zuiden toe, zonder evenwel die van 't Oosten zo schielyk te verlaaten, de eene en de andere op dezelve tyd nog bescheenen werdende; welken hoek van ouds genaamd wierd het Botter-hoekje: van gelyken houdze niet op met schynen uit den Oosten als om zig allengskens naar de Zuid- en West-kim te begeeven, en ondertusschen in haar voordeelige beschouwing van de Zuid-Muur enz. te volharden, zoodanig dat die twee Muuren ook alle beide op dezelve tyd bescheenen werden; 't geene hier van de Muuren, dat zy ook van de zo geleegene Schuttingen gezeid, want de minste buiten Thuin hier te Lande hebben Muuren, maar wel meest Schuttingen; waar aan men vele schoone en vroege Vruchten gemeenelyk, (zo maar wel beplant en geregeerd werden) kan hebben; dog *let wel* een Vrucht, hier aantaa-

de,

de, is altyd na de Zon toe ryp, echter van agteren nog hard, en moet daarom een dag of drie langer blyven hangen, eer de geheele Vrucht regt en volkoomen haar smaak zal hebben.

In de Lente doet men zyn voordeel om de Perzikken veel wisser te doen bloeyen, te zetten, en steen te vatten; en zo belaaen met haar schoone Vruchten te vroeger ryp te werden; en om met een de deugd van de ope lugt te moogen genieten, zo snoeit men effen na St. Jan de Waater-looten, ja de overtollige dikke takken daar uit, op datze alzo te eer en beeter moogen rypen, ja veel sterker en gemakkeliker Vruchten in 't volgende Jaar mogten voortbrengen.

### SESDE KAPITTEL.

#### *Van de Deugd en Waarde der PERZIKKEN.*

De Perzikken zyn veelderley, waar van nogtans de eene Liefhebber deeze, en ander wederom een andere bemind: hier te Lande werden van meest alle Liefhebbers bemind, de enkele of liever dubbelde Avant-Perzik, niet om haar uitneemende deugd of smaak, maar als een Slaadje voor af tot dat de regte en bette werden, welke zyn de Zwolfe, hebbende kleine roode bloem, een roode steen, en buiten na de Zon-zyde rood van schil, en haar vleesch vast aan dezelve; dog onder deeze steekt uit de Lac-Perzik, als zynde byzonder groot en Wynagtiger van sap; de dubbelde en vroege Montagne wit of weinig gekouleurt, de steen wit, en de bloem groot en bleek rood; onder de Perzikken munt byzonder in smaak uit de regte Merikaton, met de groote roode bloem, maar de steen is niet los, als der Montagne-Perzikken, maar vast aan het vleesch, alderbyzonderst de Merikaton met bond blad, geel en groen gestrept, die voor geen Perzik heeft te wyken; zo in draagbaarheid, smaak, als groote, maar zy is nog weinig byeenige der Liefhebbers bekend.

Daar zyn nog by haar andere soorten van Perzikken bekend, onder welke uitsteekt, niet zo zeer om haar smaak, als om haar by-

Q

zon.